

DR. BODZSÁR ÉVA

egyetemi tanár

(1947 – 2019)

Bodzsár Éva 1947. március 7-én született Újpesten. 1965-ben nyert felvételt az ELTE Természettudományi Karára, ahol 1970-ben szerezte meg biológia–kémia középiskolai tanári diplomáját. Felsőfokú tanulmányait 1975 és 1978 között az ELTE Bölcsészettudományi Karán folytatva klinikai szakpszichológus oklevelet szerzett. Nem csak tanulmányai, hanem munkája is az ELTE-hez kötötte. Az ELTE TTK Embertani Tanszékén dolgozott 1972-től, munkássága kezdetétől egészen 2017-ig, amikor egyetemi tanárként nyugdíjba vonult. Az ELTE Embertani Tanszékén folyó munkát 2005 és 2013 között tanszékvezetőként irányította.

2005 és 2013 között tanszékvezetőként irányította. 1997 és 2014 között az ELTE TTK Biológiai Szakmódszertani csoportját vezette.

Egyetemi doktori címét az ELTE-n az „*Adatok a serdülő leányok testi fejlődéséhez egy Fejér megyei minta alapján*” című disszertációjával 1976-ban, kandidátusi fokozatát a „*Gyermekek szomato-konstitúciója és ökológiai összefüggéseik közép-dunántúli falvakban*” című disszertációjával 1985-ben szerezte meg. Az MTA doktora címét 2001-ben a „*Pubertás: a változások sokfélesége és komplexitása*” című értekezésével nyerte el. Az ELTE Természettudományi Karán 2000-ben habilitált a biológiai tudományok területén.

Legfontosabb, meghatározó kutatásait az auxológia tudományterületén végezte, de jelentőset alkotott számos más biológiai antropológiai területen is (pl. az öregedés antropológiája, a testszerkezeti vizsgálatok módszertana). A biológiai antropológia társtudományai, így a pszichológia, az epidemiológia és a táplálkozástudomány területein is végzett kutatásokat. Nevéhez kötődnek az országos és a regionális növekedésvizsgálatok. Közülük is kiemelkedik az 2003–2006 között folytatott 2. Országos Növekedésvizsgálat a vizsgálatban résztvevő gyermekek mintájának nagysága, az elemzett testszerkezeti mutatók száma, valamint a testszerkezeti mutatókon túl a vizsgált pszicho-szomatikus, szocio-ökonómiai, életmódhoz kapcsolódó, stb. változók típusai és száma tekintetében. A nemi érés és az azt befolyásoló tényezők 1970-es évektől végzett kutatásának eredményei hazánkban és külföldön is számos hasonló vizsgálat elindítását ösztönözték. A gyermekek testi fejlődésében hazánkban igazolható szekuláris trend jelenségeit összefoglaló munkái alapján megfogalmazott javaslatára európai kollégáival közösen írták le az 1990-as évek végén a növeke-

désben és az érésben megnyilvánuló szekuláris trend legfontosabb európai jellegzetességeit.

Kutatói munkássága eredményeinek jelentőségét az is tükrözi, hogy számos hazai és nemzetközi tudományos folyóirat szerkesztőbizottságának (Anthropologiai Közlemények, International Journal of Anthropology, Biennial Books of European Anthropological Association) volt tagja. Szerkesztői munkái között mindig alapvetőnek tartotta, hogy a legfontosabb hazai biológiai antropológiai folyóirat, az Anthropologiai Közlemények (amelynek 1999 és 2015 között volt szerkesztője) a megszokott színvonalon, kellő számú tanulmánnyal, évente legalább egy kötettel megjelenessen.

Szakmai eredményeinek elismeréséül számos hazai és nemzetközi tudományos társaság (többek között a MTA Biológiai Tudományok Osztálya Antropológiai Tudományos Bizottsága, majd Antropológiai Tudományos Osztályközi Bizottsága, a MBT Embertani Szakosztálya, a European Anthropological Association, az International Association for Human Auxology, az International Association of Human Biologists) vezetőségi tagjává választották.

Megbízásai közül különösen fontosnak tartotta az Európai Antropológiai Társaságban (EAA) betöltött szerepeit. Az EAA társasági életét, fennmaradását alelnöki, konferenciaszervezői és a Társaság kiadványainak szerkesztői munkájával hosszú éveken keresztül segítette. Az EAA ezt az elkötelezett szolgálatát elismerve és megköszönve adományozta Bodzsár Évának 2012-ben a Társaság Tiszteletbeli Tagságát.

A biológiai antropológia tudományterületen végzett munkáját a hazai és nemzetközi szervezetek és intézmények számos más kitüntetéssel is elismerték. Közülük csak a legfontosabbak említve: Verzar Frigyes díj – MTA (1986), Széchenyi Professzori Ösztöndíj – Magyar Köztársaság (1997–2001), Széchenyi István Ösztöndíj – Magyar Köztársaság (2001), Ales Hridlicka emlékérem – Czech Anthropological Society (2003), Gelei József emlékérem – Embertani Szakosztály, MBT (2009), ELTE Pro Universitate díj – Eötvös Loránd Tudományegyetem (2012), Apáczai Csere János díj – Oktatási Minisztérium, Magyarország (2014).

Bodzsár Éva évtizedeken keresztül folytatott oktatói munkásságának köszönhetően biológus és biológia szakos tanárok generáció szerezhették meg a munkájukhoz szükséges humánbiológiai és a humánbiológia társtudományai területének ismereteit. BSc, MSc, MA és PhD hallgatóiban évek múlva is élénken él tovább szakmai tájékozottsága és felkészültsége, tanári elhivatottsága és előadásainak hangulata. Az általa írt tankönyvek, segédanyagok halála után is bizonyosan sokáig segítik a hallgatók tanulmányait.

Bodzsár Éva halálával a biológiai antropológia tudományterülete az európai auxológiai kutatások egyik legfontosabb, meghatározó vezetőkutatóját veszítette el. Távozásával egy szeretett tanár, az újdonságok felé nyitott és segítőkész munkatárs veszett el számunkra. Egyénisége, humora, kedvessége és támogatása pótolhatatlan.

Emlékét örökre megőrizzük!

Zsákai Annamária és Pap Ildikó